

[Pelle Voigt]

fremmane en ydre fjende og som følge deraf styrke det interne sikkerhedsapparat, styrke det eksisterende undertrykkelsesapparat i Østeuropa. Derfor er det rigtigt, at tingene skal gå hånd i hånd. Er det ikke en menneskerettighed, hr. Per Stig Møller, at kunne overleve? Er det at overleve en atomkrig ikke en forudsætning for en hvilken som helst type menneskeret? Er den første forudsætning ikke, at vi får brudt med krigsfaren og våbenkapløbet? Det er det efter SF's opfattelse. Uden liv er menneskerettigheder ikke meget værd.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

De sidste banaliteter agter jeg overhovedet ikke at diskutere.

Hvad det drejer sig om, er, at man må gå to veje samtidig – det sagde hr. Pelle Voigt trods alt: hånd i hånd – og det er, hvad vores dagsorden går ud på. Man kan ikke tale om nedrustning uden tillid, for militæret er et produkt af mistillid. Vi må altså gøre to ting samtidig: arbejde på at få fjernet, hvad der kan fjernes af militært isenkram, samtidig med at tilliden øges.

Hvis det er hr. Pelle Voigts opfattelse, går jeg ud fra, at han kan stemme for vores dagsorden.

Bjørn Elmquist (V):

En sikkerhedspolitisk debat her i Folketinget i dag, dagen efter underskrivelsen i Washington af den amerikansk-sovjetiske aftale om fjernelse af mellemdistanceraketterne, burde således inspireret kunne munde ud i for det første bred enighed og for det andet bred enighed om at se tingene i deres fulde og rette sammenhæng.

En række direkte udsagn, ekspertanalyser og almindelig sund fornuft bekræfter i disse dage, at den historiske aftale i Washington mellem verdens to supermagter, der er modspillere i den globale storpolitik, blev mulig på grund af sammenhold, loyalitet og næsten fuld gensidig opbakning inden for den vestlige forsvarsalliance.

Det er mit partis opfattelse, at NATO's dobbeltbeslutning fra 1979 har været helt afgørende for dette udfald af raketforhandlingerne mellem USA og Sovjetunionen. Uden fastholdelse af dobbeltbeslutningen var INF-aftalen næppe blevet en realitet. Jeg har læst og hørt

nogle lidt mere fantasifulde udsagn måske herhjemme om, at aftalen skyldes den danske fodnotepolitik. Det mener vi er forkert. Vi mener tværtimod, at aftalen blev til på trods af de danske fødoter.

Jeg har ønsket at gøre disse betragtninger som indledning i al stilfærdighed, ikke for at hovere eller for at provokere, men alene fordi vi mener, det er et relevant udgangspunkt for debatten i dag om den sikkerhedspolitiske situation i nordområderne. Jeg finder det nemlig relevant at få fastslået den brede sammenhæng, også dette spørgsmål bør ses i. En isoleret nordisk synsvinkel ville således ikke bare være utilstrækkelig eller udækkende. Den kunne risikere at bremse eller hæmme yderligere afspænding, nedrustning og nye aftaler mellem Øst og Vest af varig og reel karakter i tråd med og i forlængelse af INF-aftalen i går i Washington.

For så vidt angår den første del af forespørgslen, dvs. anmodningen om at få oplysninger om ændringerne i supermagternes strategi vedrørende nordområderne, kan jeg henholde mig helt til ministerens udførlige redegørelse i besvarelsen af forespørgslen.

Vi deler den opfattelse, at Sovjetunionen i de senere år har foretaget en nok så væsentlig forøgelse af sin militære opbygning på Kolahalvøen og af sin militære trafik i og over søområderne. Dette har så videre ført til øget vestlig tilstedeværelse og aktivitet. Det må være med nogen modifikation, man herefter taler om Norden som decideret lavspændingsområde. Når det er sagt, vil jeg gerne skynde mig at føje til, at vi beklager, at det forholder sig sådan.

At vi mener det alvorligt, bekræftes af de ihærdige bestræbelser, de nordiske lande – det er både Danmark og de to andre NATO-lande, der er her i Norden, og de to neutrale lande, Sverige og Finland – udfolder for at yde deres bidrag til at holde spændingen så lav som overhovedet muligt. Jeg vil i den henseende godt erindre om det besøg, som Folketingets særlige sikkerhedspolitiske udvalg aflagde i februar måned i år bl.a. i Bodø og i Kirkenes oppe i det allernordligste Norge. Vi fik alle syn for sagn dér.

Ved samme lejlighed blev vi også i vores drøftelser med norske kolleger og med norske forsvarsfolk og NATO-folkene igen og igen mindet om den klare og direkte sammenhæng,